

Hallituksen esitys Eduskunnalle Kansainvälisen työkonferenssin 56. istuntokaudellaan vuonna 1971 hyväksymistä yleissopimuksista ja suosituksista.

Kansainvälinen työjärjestö (ILO) piti vuonna 1971 Genevessä tavanmukaisen yleiskokouksensa, 56. Kansainvälisen työnkonferenssin, jossa Suomea edusti työjärjestön perussäännössä (As.kok. 505/1947) edellytetty hallituksen, työnantajain ja työntekijäin edustajien muodostama valtuuskunta. Konferenssi hyväksyi kaksi yleissopimusta ja kaksi suositusta. Yleissopimuksista ja suosituksista toinen koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista sekä toinen suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta.

Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 19 artiklan 5 b ja 6 b kohtien nojalla saatetaan kysymyksessä olevat yleissopimukset ja suositukset Eduskunnan käsiteltäviksi niiden johdosta mahdollisesti tarpeelliseksi katsottaviin toimenpiteisiin ryhtymiseksi.

Edellä mainittujen yleissopimusten suomenkielelle käännettyt samoin kuin englanninkieliset tekstit ovat tämän esityksen liitteissä A ja B. Suositusten suomenkielelle käännettyt tekstit ovt liitteissä C ja D.

Sopimusten ranskankieliset tekstit samoin kuin sopimusten ja suositusten ruotsinkieliset käännökset ovat ruotsinkielisen esityksen vastaavissa liitteissä.

Yleissopimus (n:o 135), joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista

Suomi on ratifioinut vuonna 1951 Kansainvälisen työkonferenssin vuonna 1949 hyväksymän sopimuksen n:o 98, joka koskee järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista. Yleissopimus n:o 135 sisältää työntekijäin edustajien osalta täydentäviä määräyksiä, joiden tarkoituksena on heidän suojelunsa yrityksessä ja heidän toimintansa helpottaminen.

Yleissopimuksen mukaan on yrityksessä toimivia työntekijäin edustajia tehokkaasti suojeltava kaikilta heitä vahingoittavilta toimenpiteiltä edellyttäen, että edustajat toimivat voimassa olevien lakien tai työehtosopimusten tahi muiden yhteisten sopimusten mukaisesti.

Yleissopimuksen mukaan on työntekijäin edustajille myönnettävä helpotuksia, jotta he voisivat hoitaa edustajan tehtävänsä nopeasti ja tehokkaasti. Toiminnan helpottaminen ei saa haitata yrityksen toiminnan tehokkuutta. Tarvittaessa on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin yhteistyön edistämiseksi valittujen luottamusmiesten sekä ammattiyhdistysten ja näiden edustajien välillä kaikissa molempia ryhmiä kiinnostavissa asioissa.

Sopimuksen 4 artiklan mukaan voidaan muun muassa työehtosopimuksin ja kansallisin lainsäädännöksi määrätä, minkä tyyppisillä työntekijäin edustajilla tulee olla oikeus saada sopimuksessa tarkoitettua suojelua ja siinä määritettyjä toimintamahdollisuuksia. Suomessa on jo vanhastaan suojeltu ammattiyhdistysten asettamien luottamusmiesten asemaa työmarkkinain keskusjärjestöjen välisin yleissopimuksin, eri työalojen työehtosopimuksiin sisältyvin määräyksiin, erityisin luottamusmiessopimuksin sekä irtisanomissuojasopimuksin. Lakisääteisten luottamusmiesten tehtävistä ja heidän suojastaan sisältyy säännöksiä niihin työlakeihin, joiden mukaisia tehtäviä hoitamaan heidät on valittu. Työsopimuslain 17 §:n 3 momentti koskee kaikkia työntekijöitä ja siten myös kumpaakin luottamusmiestyyppiä. Työsopimuslain 53 §:n säännökset kohdistuvat myös luottamusmiehiin.

Sekä sopimuksin että lainsäädännöksiin on työelämäämme vakiinnutettu ne luottamusmiestyyppit, joihin yleissopimuksen 4 artiklan on katsottava oloissamme kohdistuvan. Nämä luottamusmiestyyppit vastaavat sopimuksen 3 artiklassa tarkoitettuja henkilöitä, jotka kansallisessa lainsäädännössä tai muun käytännön mukaan tunnus-

tetaan työntekijäin edustajiksi ja jotka voivat olla joko ammattiyhdistysten tai näiden jäsenten valitsemia taikka yrityksen työntekijäin kansallisen lainsäädännön mukaisesti valitsemia edustajia.

Yleissopimuksen 5 artiklassa pyritään varmistamaan se seikka, ettei lakisääteisten luottamusmiesten olemassaoloa käytetä heikentämään ammattiyhdistysten asettamien luottamusmiesten asemaa. Työmarkkinajärjestöt ovat otaneet meillä tämän seikan perinnäisesti huomioon.

Yrityksessä toimivia työntekijäin edustajia on yleissopimuksen 1 artiklan mukaan tehokkaasti suojeltava kaikilta heitä vahingoittavilta toimenpiteiltä. Toiselta puolen työntekijäin edustajien on toimittava lakien, työehtosopimusten tai muiden yhteisten sopimusten mukaisesti. Näille edellytyksille rakentuvat meillä luottamusmiehiä koskevat sopimusmääräykset. Niissä on otettu huomioon myös työntekijäin yleinen järjestäytymisvapaus. Työsopimuslain 52 §:n mukaan työnantaja ja työntekijä eivät saa estää toisiaan eikä työntekijä toista työntekijää kuulumasta tai liittymästä luvalliseen yhdistykseen tai siinä toimimasta. Lain 53 §:n mukaan luottamusmiehen työsopimus voidaan työnantajan toimesta irtisanoa vain, jos niiden työntekijäin enemmistö, joiden luottamusmiehenä hän on, antaa siihen suostumuksensa tai kun työ kokonaan päättyy eikä voida järjestää muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Ammattientarkastuslain (72/27) 9 §:n mukaan työpaikan työntekijät voivat valita keskuudestaan edustajakseen yhteisen luottamusmiehen, jota työnantaja ei saa sellaisen toimen vuoksi työstä erottaa. Laki työsuojelun valvonnasta (131/73) sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä työnantajan ja työntekijäin yhteistoiminnasta ja työsuojeluvaltuutetuista. Lain tarkoituksena on saada aikaan sellainen järjestely, että luottamusmiehen ohella työpaikalle valitaan työn turvallisuutta ja terveellisuutta koskevista asioista huolehtiva työntekijäin edustaja eli työsuojeluvaltuutettu. Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun keskinäinen työnjako on laissa tarkemmin määriteltä, mutta mahdollista myös on, että luottamusmieheksi ja työsuojeluvaltuutetuksi valitaan sama henkilö. Lain 11 §:ssä on määriteltä työsuojeluvaltuutetun oikeudet ja velvollisuudet. Työsuojeluvaltuutetun työsopimuksen irtisanotekijäin edustajien toimintamahdollisuuksia helmuslain 53 §:ssä säädetään luottamusmiehen työsopimuksen irtisanomisesta.

Yleissopimuksen 2 artikla edellyttää työntekijäin edustajien toimintamahdollisuuksien helpottamista, jotta he voivat hoitaa tehtävänsä nopeasti ja tehokkaasti. Tällaisia mahdollisuuksia on luotu lakisääteisille työsuojeluvaltuutetuille lainsäädännöksiin ja ammattiyhdistysten asettamille luottamusmiehille heitä koskevin sopimusmääräyksin, kuten yleissopimuksen 6 artiklan mukaan on mahdollista. Tällöin on myös otettu huomioon yleissopimuksen 2 artiklan sisältämät näkökohdat.

Puheena olevan sopimuksen osalta ovat Suomen Työnantajain Keskusliitto ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö lausunnoissaan todenneet, että puheena oleva sopimus on Suomen osalta ratifioitavissa sekä lainsäädännön että sopimustoiminnan kannalta. Kysymys on ollut esillä myös Suomen ILO-neuvottelukunnassa, jossa työmarkkinain keskusjärjestöt ovat edustettuina. Tällöin on yksimielisesti päätetty suosittelemaan yleissopimuksen ratifioimista.

Edellä sanotun perusteella hallitus esittää hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä Kansainvälisen työkonferenssin vuonna 1971 hyväksymän yleissopimuksen, joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista.

Suositus (n:o 143), joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista.

Työntekijäin edustajia koskeva suositus, 1971, voidaan panna täytäntöön kansallisella lainsäädännöllä, työehtosopimuksilla tai muulla kansallisen käytännön mukaisella tavalla. Suosituksessa tarkoitetaan työntekijäin edustajalla henkilöitä, jotka maan käytännön mukaan tunnustetaan työntekijäin edustajiksi, olivatpa he ammattiyhdistysten asettamia edustajia tai yrityksen työntekijäin valitsemia edustajia. Suositus jakaantuu varsinaisesti kahteen pääosaan, joista toinen koskee työntekijäin edustajien suojelua ja toinen työntekijäin edustajien toiminnan helpottamista. Enin osa suosituksen sisällöstä toteutuu meillä lainsäädännön ja sopimusten kautta.

Myös suosituksen mukaan on yrityksessä toimivia työntekijäin edustajia tehokkaasti suojeltava heitä vahingoittavilta toimenpiteiltä. Edellä yleissopimusta koskevassa selostuksessa on käsitelty tarkemmin niitä lainsäädännön kohtia, jotka suojaavat luottamusmiehen asemaa. Tämän ohella on luottamusmiehiä koskevin sopimuksin muun muassa määrätty, ettei ammattiyhdistyksen luottamusmieheksi asettamaa työntekijää saa hänen tätä tehtävää hoitaessaan siirtää huonompipalkkaiseen työhön kuin missä hän oli tullessaan valituksi luottamusmieheksi eikä luottamusmiestehtävän takia työstä erottaa. Jos kysymyksessä on taloudellisesta tai tuotannollisesta syystä tapahtuva työvoiman supistaminen, on mahdollisuuksien mukaan noudatettava sellaista menettelyä, että luottamusmies joutuu viimeksi tällaisen toimenpiteen kohteeksi. Luottamusmiehen asemaa turvaavat lisäksi eräät muut yksityiskohtaiset sopimusmääräykset. Sopimuksenvastaisesta erottamisesta seuraa irtisanomissuojajärjestelmän mukaisen hyvikkeen maksaminen.

Sopimusperusteiden suoja rakentuu meillä sopijapuolten noudattamalle yleiselle erimielisyyksien selvittelyjärjestelmälle, jota oloissamme on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Luottamusmiehenä toimivan työntekijän irtisanominen on siten saatettavissa työehtosopimusten mukaisessa järjestyksessä sopimukseen osallisten neuvoteltavaksi ja viime kädessä työtuomioistuimen ratkaistavaksi. Neuvottelujärjestelmämme kanssa sopusoinnussa ei ole suosituksen 6 b-kohdassa yhtenä mahdollisuutena esitetty menettely, joka muulla tavoin saattaisi luottamusmiehen työsuhteen lakkauttamisen ulkopuolisen elimen lausunnosta tai suostumuksesta riippuvaiseksi. Neuvottelumenettelyllä voidaan saavuttaa samat päämäärät, joita suosituksen 6 c)-kohdassa on tavoiteltu erityisellä valitusmenettelyllä. Meillä on luottamusmies, jonka työ Sopimus on lakkautettu lain tai sopimuksen vastaisesti, oikeutettu palkkansa lisäksi irtisanomissuojasopimuksen mukaiseen hyvikkeeseen. Sen sijaan ei kaikilla tahoilla ole pidetty mahdollisena kohdassa 6 d) suositeltua menettelyä, joka edellyttää työntekijäin edustajan ottamista takaisin työhön.

Suosituksen 7 momentin mukaan luottamusmiehen suoja on suositeltu ainakin määräaikaisena ulotettavaksi myös työntekijäin edustajiksi asetettuihin ehdokkaisiin samoin kuin työntekijöihin, joiden toimikausi luottamusmiehenä on päättynyt. On katsottu, että laki-

säateisen ja sopimusperäisen irtisanomissuojan yhdistelmä suojaa työntekijää näissäkin tapauksissa kohtuudenmukaisella tavalla.

Suosituksen 11 momentissa mainituista seikoista on meillä eräitä määräyksiä työmarkkinajärjestöjen kesken tehdyissä koulutussopimuksissa. Suosituksen 15 momentti sisältää tiedotustoimintaa koskevia periaatteita. Keskusjärjestöjen välillä on voimassa vuonna 1970 solmittu sopimus yrityksen sisäisestä tiedotustoiminnasta.

Suosituksen 17 momentti edellyttää, että ammattiyhdistysedustajilla on oikeus päästä yritykseen, jossa ammattiyhdistyksen edustajia on työssä. Tätä asiaa koskevat määräykset on sisällytetty työehtosopimuksiin niitä vuodeksi 1970 uusittaessa.

Sen perusteella, mitä edellä on sanottu ja ottaen huomioon, että suositus sisältää osittain myös uusia periaatteita, jotka edellyttävät työmarkkinajärjestöjen keskinäisiä neuvotteluja, joihin suositus voi olla ohjetta antava kehitettäessä työntekijäin edustajien suoje-lua yrityksissä, hallitus esittää, samalla kun suositus saatetaan Eduskunnan tietoon,

ettei suositus tässä vaiheessa antaisi aihetta varsinaisiin toimenpiteisiin.

Yleissopimus (n:o 136), joka koskee suoje-lua bentseenimyrkytysvaaroilta.

Yleissopimus on laadittu eri maista olevien asiantuntijain yhteistyönä tarkoituksena suojella työntekijöitä bentseenimyrkytysvaaroilta. Yleissopimuksessa on otettu huomioon toisaalta bentseenin erilaiset käyttötavat ja toisaalta eri keinot, joiden avulla bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita käyttävät työntekijät voidaan suojata myrkytysvaaroilta.

Yleissopimuksen mukaan on bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden käyttö kiellettävä tietyissä, kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltävissä työprosesseissa. Työntekijäin suojelemiseksi on ryhdyttävä työterveydellisiin ja teknisiin toimenpiteisiin. Tiloissa, joissa käsitellään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita, on estettävä bentseenihöyryjen leviäminen työpaikan ilmaan. Milloin työprosesseja ei voida suorittaa suljetussa tilassa, on työpaikat varustettava tehokkailla laitteilla, jotka poistavat bentseenihöyryn siinä määrin kuin on

tarpeen työntekijäin terveyden suojelemiseksi. Työntekijät on varustettava sopivilla henkilökohtaisilla suojeluvälineillä, jotka ehkäisevät bentseenin imeytymisen ihon läpi ja bentseenihöyryn sisäänhengittämisen vaaran. Työntekijät on saatettava perusteelliseen ja pätevään lääkärintarkastukseen ennen työhön ottoa ja määrääntarkastuksiin työsuhteen kestäessä. Lääkärintarkastukset eivät saa aiheuttaa kustannuksia työntekijälle. Raskauden tilassa olevia naisia ja imettäviä äitejä ei saa pitää työssä prosesseissa, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille. Sama koskee 18 vuotta nuorempia henkilöitä, paitsi jos he saavat koulutusta ja ovat asianmukaisessa teknisessä ja lääkärin valvonnassa. Tarvittavien vaaraa ilmaisevien merkkien tulee olla selvästi näkyvissä bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita sisältävien säiliöiden päällä.

Suomessa on monia vuosia oltu tietoisia bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden haittavaikutuksista. Tämän johdosta on jo ryhdytty pitkälle meneviin turvatoimenpiteisiin bentseenin haittavaikutusten estämiseksi. Vuoden 1967 jälkeen ei meillä tiettävästi ole esiintynyt bentseenimyrkytyksiä. Bentseenin käyttöä ei ole lainsäädäntötoimittane kielletty, mutta työturvallisuuslaki (299/58) suo varsin laajoja mahdollisuuksia erilaisiin suojatoimenpiteisiin työpaikoilla. Valtioneuvoston päätös lääkärintarkastuksista työturvallisuuslain 44 §:ssä tarkoitetussa työssä (637/71) sisältää määräyksen, että töissä, joissa käsitellään bentseeniä tai muita aineita, joiden bentseenipitoisuus esiintyy epäpuhtautena ja on yli 0,3 %, työntekijäin määräaikainen lääkärintarkastus on suoritettava neljästi vuodessa. Ensimmäinen lääkärintarkastus on tullut suorittaa viimeistään yhden kuukauden kuluessa tällaisen työn aloittamisesta. Meillä ovat valmisteilla työpaikan ilman epäpuhtauksia koskevat enimmäispitoisuusohjeet, joissa bentseenin enimmäispitoisuusraja on ajateltu määriteltäväksi alhaisemmaksi kuin mitä yleissopimus edellyttää.

Puheena olevan yleissopimuksen johdosta on kuultu Työterveyslaitosta, Suomen Työnantajain Keskusliittoa ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöä. Asia on ollut käsiteltävänä myös Suomen ILO-neuvottelukunnassa, joka omalta osaltaan on puoltanut sopimuksen hyväksymistä.

Hallitus pitää kuitenkin tähdellisenä, että niiltä osin, joiden kohdalla lainsäädäntömme ei vielä vastaa sopimuksessa asetettuja vaatimuk-

sia, otettaisiin huomioon tulevassa lainsäädännön uudistustyössä ne näkökohdat ja määräykset, joita sopimukseen sisältyy.

Sen perusteella, mitä edellä on sanottu, hallitus esittää hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä Kansainvälisen työkonferenssin vuonna 1971 hyväksymän yleissopimuksen, joka koskee suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta.

Suositus (n:o 144), joka koskee suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta.

Suositus sisältää soveltamisalan määrittelyn lisäksi bentseenin käytön rajoituksia, lääketieteellisiä toimenpiteitä ja säiliöitä koskevia määräyksiä, jotka menevät jonkin verran pitemmälle kuin vastaavan yleissopimuksen määräykset. Niinpä suosituksen mukaan on kiellettävä kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltujen bentseenipitoisten teollisuustuotteiden, kuten maalien, lakkojen, kittien, liimojen, musteiden ja erilaisten liuoksien myynti asianomaisen viranomaisen määräämisessä tapauksissa. Jokaisen bentseenille tai bentseenipitoisille aineille alttiina olevan työntekijän tulee käyttää sopivia työvaatteita ja henkilökohtaisia suojeluvälineitä. Työntekijöitä on kiellettävä käyttämästä bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita käsiensä tai työvaatteidensa puhdistamiseen. Ruokailu ja tupakointi on kiellettävä tiloissa, joissa käsitellään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita. Työntekijäin käytettävissä tulee olla tarkoituksenmukaisia peseytymis-, ruokailu- ja pukeutumistiloja. Tiloihin, joissa käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita, on sopiville paikoille kiinnitettävä ilmoituksia, joista käy selville, mitä vaaroja on olemassa, mihin varotoimenpiteisiin on ryhdyttävä, mitä suojeluvälineitä on käytettävissä ja minkälaista ensiapua on annettava äkillisissä bentseenimyrkytystapauksissa. Kunkin maan asianomaisen viranomaisen tulee aktiivisesti edistää tutkimustyötä, jolla pyritään löytämään vaarattomampia aineita bentseenin tilalle, ja perustaa tilastojärjestelmä lääketieteellisesti todettuja bentseenimyrkytystapauksia koskevien tietojen keräämiseksi ja vuosittain julkaisemiseksi.

Edellä yleissopimuksen osalta on jo selostettu tärkeimmät lainsäädäntöön sisältyvät

säännökset ja määräykset, jotka meillä koskevat työntekijäin suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta. Maalaustöissä käytettävien vaarallisten aineiden osalta on olemassa ammattialalla sopimusteitse aikaansaatuja käyttörajoituksia.

Puheena olevan suosituksen johdosta on saatu Työterveyslaitoksen lausunto, jonka mukaan suositusta voidaan pitää asianmukaisena ja asiallisesti laadittuna. Suosituksessa on otettu riittävässä määrässä huomioon bentseenin erilaiset käyttötavat ja keinot, joiden avulla bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita käyttävät työntekijät voidaan suojata myrkytysvaaroilta. Suomen ILO-neuvottelukunta on katsonut,

Helsingissä 24 päivänä elokuuta 1973.

että suosituksessa asetetut tavoitteet voidaan meillä ottaa huomioon suunniteltaessa tehostettuja toimenpiteitä työntekijäin suojelemiseksi bentseenimyrkytysvaaroilta.

Samalla kun hallitus saattaa suosituksen Eduskunnan tietoon hallitus esittää,

ettei suositus tässä vaiheessa antaisi aihetta varsinaisiin toimenpiteisiin, mutta että suosituksessa olevat periaatteet ja näkökohdat edellä esitetyn perusteella otettaisiin huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä, sikäli kuin tämä on mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Seija Karkinen*

(Suomennos)

Liite A

Yleissopimus (n:o 135), joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

aloitettuaan Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kokoonkutsutuna Genevessä 2 päivänä kesäkuuta 1971 56. istuntokautensa,

pannen merkille järjestäytymisoikeutta ja kollektiivista neuvottelu-oikeutta koskevan sopimuksen, 1949, jonka määräysten mukaan työntekijöitä on suojeltava kaikelta ammatilliselta järjestäytymisvapautta vastaan kohdistuvalla toiminnalla kun on kysymys heidän työsuhteistaan,

katsoen, että työntekijäin edustajien osalta on toivottavaa hyväksyä täydentäviä määräyksiä,

päätettyään hyväksyä eräitä ehdotuksia, jotka koskevat työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista, mikä kysymys on viidentenä kohtana istuntokauden työjärjestyksessä,

päätettyään, että nämä ehdotukset laaditaan kansainvälisen yleissopimuksen muotoon,

hyväksyy tänä 23 päivänä kesäkuuta 1971 seuraavan yleissopimuksen, jonka nimenä on "Työntekijäin edustajia koskeva yleissopimus, 1971":

1 artikla

Yrityksessä toimivia työntekijäin edustajia on tehokkaasti suojeltava kaikilta heitä vahingoittavilta toimenpiteiltä, työstä erottaminen mukaan luettuna, joiden syynä on heidän työntekijäin edustajan asemansa tai heidän työntekijäin edustajana toimimisensa tai heidän ammattiyhdistysjäsenyytensä tai heidän osallistumisensa ammattiyhdistystoimintaan edellytettynä että edustajat toimivat voimassa olevien lakien tai työehtosopimusten tahi muiden yhteisten sopimusten mukaisesti.

Convention (No. 135) Concerning Protection and Facilities to Be Afforded to Workers' Representatives in the Undertaking

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-sixth Session on 2 June 1971, and

Noting the terms of the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, which provides for protection of workers against acts of anti-union discrimination in respect of their employment, and

Considering that it is desirable to supplement these terms with respect to workers' representatives, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to protection and facilities afforded to workers' representatives in the undertaking, which is the fifth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention,

adopts this twenty-third day of June of the year one thousand nine hundred and seventy-one the following Convention, which may be cited as the Workers' Representatives Convention, 1971:

Article 1

Workers' representatives in the undertaking shall enjoy effective protection against any act prejudicial to them, including dismissal, based on their status or activities as a workers' representative or on union membership or participation in union activities, in so far as they act in conformity with existing laws or collective agreements or other jointly agreed arrangements.

2 artikla

1. Työntekijäin edustajien toimintaa yrityksessä on helpotettava, että nämä voisivat hoitaa edustajan tehtävänsä nopeasti ja tehokkaasti.

2. Tällöin on otettava huomioon maan työelämysuhteiden kansalliset erityispiirteet sekä asianomaisen yrityksen tarpeet, koko ja mahdollisuudet.

3. Edustajien toiminnan helpottaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti yrityksen toiminnan tehokkuuteen.

3 artikla

Tässä yleissopimuksessa tarkoitetaan sanonnalla "työntekijäin edustaja" henkilöitä, jotka kansallisessa lainsäädännössä tai maan käytännön mukaan tunnustetaan työntekijäin edustajiksi, olivatpa nämä

a) ammattiyhdistysedustajia, so. ammattiyhdistysten tai ammattiyhdistysten jäsenten asettamia tai valitsemia edustajia; tai

b) valittuja luottamusmiehiä, so. yrityksen työntekijöiden kansallisen lainsäädännön tai työehtosopimusten määräysten mukaisesti vapaasti valitsemia edustajia, joiden tehtäväpiiri ei käsitä sellaisia toimintoja, joiden myöntämiseen kuuluvan ammattiyhdistysten yksinomaan etuoikeuksiin asianomaisessa maassa.

4 artikla

Kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa, välimiestuomioissa tai tuomioistuinten päätöksissä voidaan määrätä, minkä tyyppisillä työntekijäin edustajilla tulee olla oikeus saada tässä yleissopimuksessa tarkoitettua suojelua ja helpotuksia.

5 artikla

Milloin yrityksessä on sekä ammattiyhdistysedustajia että valittuja luottamusmiehiä, on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin, milloin on syytä, sen varmistamiseksi, ettei valittujen luottamusmiesten olemassaoloa käytetä heikentämään asianomaisten ammattiyhdistysten tai näiden edustajien asemaa, sekä yhteistyön edistämiseksi valittujen luottamusmiesten ja toisaalta ammattiyhdistysten ja näiden edustajien välillä kaikissa molempia ryhmiä kiinnostavissa asioissa.

Article 2

1. Such facilities in the undertaking shall be afforded to workers' representatives as may be appropriate in order to enable them to carry out their functions promptly and efficiently.

2. In this connection account shall be taken of the characteristics of the industrial relations system of the country and the needs, size and capabilities of the undertaking concerned.

3. The granting of such facilities shall not impair the efficient operation of the undertaking concerned.

Article 3

For the purpose of this Convention the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national law or practice, whether they are—

a) trade union representatives, namely, representatives designated or elected by trade unions or by the members of such unions; or

b) elected representatives, namely, representatives who are freely elected by the workers of the undertaking in accordance with provisions of national laws or regulations or of collective agreements and whose functions do not include activities which are recognised as the exclusive prerogative of trade unions in the country concerned.

Article 4

National laws or regulations, collective agreements, arbitration awards or court decisions may determine the type or types of workers' representatives which shall be entitled to the protection and facilities provided for in this Convention.

Article 5

Where there exist in the same undertaking both trade union representatives and elected representatives, appropriate measures shall be taken, wherever necessary, to ensure that the existence of elected representatives is not used to undermine the position of the trade unions concerned or their representatives and to encourage co-operation on all relevant matters between the elected representatives and the trade unions concerned and their representatives.

6 artikla

Tämä yleissopimus voidaan panna täytännöön kansallisella lainsäädännöllä tai työehtosopimuksella tahi muulla kansallisen käytännön mukaisella tavalla.

7 artikla

Tämän yleissopimuksen viralliset ratifiointit on lähetettävä Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröitäviksi.

8 artikla

1. Tämä yleissopimus sitoo vain niitä Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioita, joiden ratifiointit pääjohtaja on rekisteröinyt.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin pääjohtaja on rekisteröinyt kahden jäsenvaltion ratifiointit.

3. Sen jälkeen tämä yleissopimus tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin sen ratifointi on rekisteröity.

9 artikla

1. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi kymmenen vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimus ensiksi tuli voimaan, sanoa sen irti kirjelmällä, joka lähetetään Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan rekisteröitäväksi. Irtisanominen ei tule voimaan ennen kuin vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä.

2. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa edellisessä momentissa mainitun kymmenen vuoden määräajan päättymisestä käytä tässä artiklassa määrättyä irtisanomisoikeutta, on sidottu sopimukseen uudeksi kymmenvuotiskaudeksi ja voi sen jälkeen tässä artiklassa määrätyn ehdoin sanoa irti sopimuksen kunkin kymmenvuotiskauden päätyttyä.

10 artikla

1. Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioille tieto kaikista järjestön jäsenvaltioiden hänelle ilmoittamista ratifioinneista ja irtisanomisista.

Article 6

Effect may be given to this Convention through national laws or regulations or collective agreements, or in any other manner consistent with national practice.

Article 7

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 8

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. Ilmoittaessaan järjestön jäsenvaltioille toisen hänelle ilmoitetun ratifioinnin rekisteröimisestä pääjohtajan on kiinnitettävä jäsenvaltioiden huomio yleissopimuksen voimaantulopäivään.

11 artikla

Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava kaikista edellisten artiklojen mukaisesti rekisteröimistään ratifioinneista ja irtisanomisista Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille täydelliset tiedot Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaista rekisteröintiä varten.

12 artikla

Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston on, milloin se katsoo tarpeelliseksi, annettava yleiselle konferenssille tämän yleissopimuksen soveltamista koskeva selostus sekä tutkittava, onko aihetta ottaa konferenssin työjärjestykseen kysymys sopimuksen täydellisestä tai osittaisesta muuttamisesta.

13 artikla

1. Mikäli konferenssi hyväksyy uuden yleissopimuksen, joka kokonaan tai osittain muuttaa tämän yleissopimuksen, eikä uusi yleissopimus määrää toisin, niin

a) kun jäsenvaltio ratifioi uuden muutetun yleissopimuksen, aiheutuu tästä välittömästi *ipso jure* tämän yleissopimuksen irtisanominen 9 artiklan määräyksistä riippumatta, kun uusi muutettu yleissopimus tulee voimaan;

b) sen jälkeen kun uusi muutettu yleissopimus on tullut voimaan, eivät jäsenvaltiot enää voi ratifioida tätä yleissopimusta.

2. Tämä yleissopimus jää kuitenkin nykyisen muotoisena ja sisältöisenä voimaan niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat sen ratifioineet, mutta eivät ole ratifioineet muutettua yleissopimusta.

14 artikla

Tämän yleissopimuksen englannin- ja ranskankieliset tekstit ovat kumpikin yhtä todistusvoimaiset.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 12

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when new revising Convention shall have come into force;

b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Suositus (n:o 143), joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

aloitettuaan Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kokoonkutsutuna Genevessä 2 päivänä kesäkuuta 1971 56. istuntokautensa,

hyväksyttyään työntekijäin edustajia koskevan yleissopimuksen, 1971,

päätettyään hyväksyä eräitä ehdotuksia, jotka koskevat työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista, mikä kysymys on viidentenä kohtana istunto-

kauden työjärjestyksessä, ja

päätettyään, että nämä ehdotukset laaditaan suosituksen muotoon,

hyväksyy tänä 23 päivänä kesäkuuta 1971 seuraavan suosituksen, jonka nimenä on "Työntekijäin edustajia koskeva suositus, 1971":

I. Täytäntöönpanotavat

1. Tämä suositus voidaan panna täytäntöön kansallisella lainsäädännöllä, työehtosopimuksilla tai muulla kansallisen käytännön mukaisella tavalla.

II. Yleisiä määräyksiä

2. Tässä suosituksessa tarkoitetaan sanonnalla "työntekijäin edustaja" henkilöitä, jotka kansallisessa lainsäädännössä tai maan käytännön mukaan tunnustetaan työntekijäin edustajiksi, olivatpa nämä

a) ammattiyhdistysedustajia, s.o. ammattiyhdistysten tai ammattiyhdistysten jäsenten asettamia tai valitsemia edustajia; tai

b) valittuja luottamusmiehiä, s.o. yrityksen työntekijäin kansallisen lainsäädännön tai työehtosopimusten määräysten mukaisesti vapaasti valitsemia edustajia, joiden tehtäväpiiri ei käsittä sellaisia toimintoja, joiden myönnetään kuuluvan ammattiyhdistysten yksinomaisiin etuoikeuksiin asianomaisessa maassa.

3. Kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa, välimiestuomioissa tai tuomioistuinten päätöksissä voidaan määrätä minkä tyyppisillä työntekijäin edustajilla tulee olla oikeus saada tässä suosituksessa tarkoitettua suojelua ja helpotuksia.

4. Milloin yrityksessä on sekä ammattiyhdistysedustajia että valittuja luottamusmiehiä, on ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin, milloin on syytä, sen varmistamiseksi, että valittujen luottamusmiesten olemassaoloa ei käytetä heikentämään asianomaisten ammattiyhdistysten tai näiden edustajien asemaa, sekä yhteistyön edistämiseksi valittujen luottamusmiesten ja toisaalta asianomaisten ammattiyhdistysten ja näiden edustajien välillä kaikissa molempia ryhmiä kiinnostavissa asioissa.

III. Työntekijäin edustajien suojelu

5. Yrityksessä toimivia työntekijäin edustajia on tehokkaasti suojeltava kaikilta heitä vahingoittavilta toimenpiteiltä, työstä erottaminen mukaan luettuna, joiden syynä on heidän työntekijäin edustajan asemansa tai heidän työntekijäin edustajana toimimisensa tai heidän ammattiyhdistysjäsenyytensä tahi heidän osallistumisensa ammattiyhdistystoimintaan, edellytettynä että edustajat toimivat voimassa olevien lakien, työehtosopimusten tai muiden yhteisten sopimusten mukaisesti.

6. (1) Milloin ei ole olemassa riittävästi asianmukaisia työntekijöihin yleisesti sovellettavia suojelutoimenpiteitä, on ryhdyttävä erityisiin toimenpiteisiin tehokkaan suojelun varmistamiseksi työntekijäin edustajille.

(2) Näihin toimenpiteisiin saattaa kuulua

a) niiden syiden yksityiskohtainen ja täsmällinen määrittely, jotka saattavat oikeuttaa työntekijäin edustajan työsuhteen päättämisen;

b) vaatimus, että neuvotellaan julkisen tai yksityisen riippumattoman elimen tai molem-

pia osapuolia edustavan elimen kanssa, tai pyydetään siltä lausunto tahi saada sen suostumus, ennenkuin työntekijäin edustaja lopullisesti erotetaan;

c) erityinen valitusmenettely, johon voivat turvautua työntekijäin edustajat, jotka pitävät työsuhteensa päättämistä perusteettomana tai katsovat, että heidän työehtojaan on muutettu heille epäedullisella tavalla tai että heitä on kohdeltu epäoikeudenmukaisesti;

d) kun on kysymys työntekijäin edustajan työsuhteen perusteettomasta päättämisestä, tehokkaan hyvityksen antaminen siihen luettuna, mikäli se ei ole vastoin maan lainsäädännön peruseriaatteita, edustajan ottaminen takaisin työhön ja maksamattomien palkkojen maksaminen ja hankittujen oikeuksien säilyttäminen;

e) työnantajan velvoittaminen osoittamaan menettelynsä oikeutetuksi, milloin väitetään, että työntekijäin edustajan erottaminen tai hänen työehtojensa muuttaminen epäedullisiksi on aiheutunut syrjinnästä;

f) sen tosiseikan myöntäminen, että työntekijäin edustajat on asetettava etusijalle työssä pitämiseen nähden työvoimaa vähennettäessä.

7. (1) Tämän suosituksen 5 momentin mukaan annettavan suojelun tulee koskea myös niitä työntekijöitä, jotka ovat ehdokkaina tai jotka on asianmukaista menettelyä noudattaen asetettu ehdokkaiksi työntekijäin edustajien valintaa tai asettamista silmällä pitäen.

(2) Samanlainen suojelu voidaan antaa myös työntekijöille, jotka eivät enää ole työntekijäin edustajia.

(3) Aika, jona tässä momentissa tarkoitetuille henkilöille tällaista suojelua annetaan, voidaan määrätä jollakin tämän suosituksen 1 momentissa mainitulla täytäntöönpanotavalla.

8. (1) Henkilöiden, joiden toimikausi työntekijäin edustajana yrityksessä, jonka palveluksessa he ovat, on päättynyt ja jotka palaavat siellä entiseen työhönsä, tulee voida säilyttää tai saada takaisin kaikki aikaisemmat oikeutensa, myös ne jotka koskevat työn laatua, palkkaa ja työssäoloajan laskemista.

(2) Kysymys siitä onko ja missä laajuudessa tämän momentin 1 kohdan määräyksiä sovellettava sellaisiin työntekijäin edustajiin, jotka ovat hoitaneet edustajantehtäviään pääasiassa yrityksen ulkopuolella, on jätettävä ratkaistavaksi kansallisella lainsäädännöllä, työehtosopimuksella, välimiestuomiolla tai tuomioistuimen päätöksellä.

IV. Työntekijäin edustajien toiminnan helpottaminen

9. (1) Työntekijäin edustajien toimintaa yrityksessä on helpotettava, että nämä voisivat hoitaa edustajantehtävänsä nopeasti ja tehokkaasti.

(2) Tällöin on otettava huomioon maan työelämysuhteiden kansalliset erityispiirteet ja asianomaisen yrityksen tarpeet, koko ja mahdollisuudet.

(3) Toiminnan helpottaminen ei saa vaikuttaa haitallisesti yrityksen toiminnan tehokkuuteen.

10. (1) Yrityksen työntekijäin edustajien tulee saada vapaata työstä edustajantehtäviensä hoitamista varten yrityksessä menettämättä silti palkkaansa tai sosiaali- ja muita etuuksia tältä ajalta.

(2) Asiaa koskevien määräysten puuttuessa voidaan vaatia, että työntekijäin edustaja pyytää luvan lähimmältä esimieheltään tai muulta tätä varten määrätyltä johdon edustajalta, ennen kuin hän ottaa vapaata työstä, jolloin tätä lupaa ei ole aiheuttomasti evättävä.

(3) Tämän momentin 1 kohdan mukaisesti työntekijäin edustajalle annettavaa vapaata voidaan kohtuullisesti rajoittaa.

11. (1) Voidakseen tehokkaasti hoitaa edustajantehtäviään tulee työntekijäin edustajien saada tarpeellinen määrä vapaata työstä ammattiyhdistysliikkeen kokouksiin, koulutuskursseihin, seminaareihin, kongresseihin ja konferensseihin osallistumista varten.

(2) Tämän momentin 1 kohdassa mainittu työstä annettu vapaa on annettava ilman palkan tai sosiaali- ja muiden etuuksien menetystä, jolloin edellytetään, että kysymys siitä, kuka vastaa tästä aiheutuvista kustannuksista, voidaan ratkaista jollakin tämän suosituksen 1 momentissa mainitulla täytäntöönpanotavalla.

12. Yrityksen työntekijäin edustajilla tulee olla pääsy yrityksen kaikkiin työpaikkoihin, milloin se edustajantehtävien hoitamisen vuoksi on välttämätöntä.

13. Työntekijäin edustajien tulee päästä ilman aiheetonta viivytystä yrityksen johdon ja johdon päätösvaltaisten edustajien puheille, milloin se edustajantehtävien kunnollisen hoitamisen kannalta on tarpeen.

14. Mikäli ei ole muita järjestelyjä ammattiyhdistysmaksujen keräämiseksi, on ammattiyhdistyksen valtuuttamien työntekijäin edustajien

annettava kerätä nämä maksut määräajoin yrityksen tiloissa.

15. (1) Ammattiyhdistyksen nimissä toimivilla työntekijäin edustajilla tulee olla oikeus panna ammattiyhdistyksen tiedotuksia näkyville yrityksessä yhteen tai useampaan johdon kanssa sovittuun paikkaan, jonne työntekijät helposti pääsevät.

(2) Yrityksen johdon tulee sallia ammattiyhdistyksen nimissä toimivien työntekijäin edustajien jakaa yrityksen työntekijöille tiedotuslehtisiä, vihkosisia, julkaisuja ja muita ammattiyhdistyksen asiakirjoja.

(3) Tässä momentissa mainittujen tiedotusten ja asiakirjojen tulee koskea tavanmukaisia ammattiyhdistystoimintoja, eikä niiden kiinnittäminen ja jakelu saa haitata yrityksen säännöllistä toimintaa tai yrityksen siisteyttä.

(4) Tämän suosituksen 2 momentin b kohdassa tarkoitetuille työntekijäin valitseville luottamusmiehille on annettava vastaavanlaiset edustajantehtävien hoitamiseen tarvittavat helpotukset.

16. Yrityksen johdon on asetettava työntekijäin edustajien käytettäväksi edustajantehtävien hoitamisessa tarvittavaa aineellista apua ja tietoa niillä ehdoilla ja siinä laajuudessa kuin jollakin tämän suosituksen 1 momentissa mainitulla täytäntöönpanotavalla on määrätty.

17. (1) Ammattiyhdistysedustajilla, jotka eivät työskentele yrityksessä, mutta joiden ammattiyhdistyksen jäseniä on siellä työssä, tulee olla pääsy yritykseen.

(2) Pääsyehdot on määritettävä jollakin tämän suosituksen 1 ja 3 momentissa mainitulla täytäntöönpanotavalla.

(Suomennos)

Liite B

Yleissopimus (n:o 136), joka koskee suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

aloitettuaan Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kokoonkutsutuna Genevessä 2 päivänä kesäkuuta 1971 56. istuntokautensa,

päätettyään hyväksyä eräitä bentseenivaaroilta suojelua koskevia ehdotuksia, mikä kysymys on kuudentena kohtana istuntokauden työjärjestyksessä,

päätettyään, että nämä ehdotukset laaditaan kansainvälisen yleissopimuksen muotoon,

hyväksyy tänä 23 päivänä kesäkuuta 1971 seuraavan yleissopimuksen, jonka nimenä on "Bentseenisopimus, 1971":

1 artikla

Tämä yleissopimus koskee kaikkia toimintoja, joissa työntekijät joutuvat alttiiksi

a) aromaattiselle hiilivedylle bentseenille C_6H_6 , jota seuraavassa kutsutaan "bentseeniksi";

b) aineille, joiden bentseenipitoisuus ylittää 1 tilavuusprosentin ja joita seuraavassa kutsutaan "bentseenipitoisiksi aineiksi".

2 artikla

1. Milloin on saatavissa vaarattomia tai vaarattomampia bentseeniä korvaavia aineita, on niitä käytettävä bentseenin tai bentseenipitoisten aineiden sijasta.

2. Tämän artiklan 1 momentti ei koske

a) bentseenin valmistusta;

b) bentseenin käyttöä kemiallisissa synteesissä;

c) bentseenin käyttöä moottorin polttoaineissa;

d) laboratorioissa suoritettavia analyysijä tai tutkimuksia.

Convention (No. 136) Concerning Protection against Hazards of Poisoning Arising from Benzene

The General Conference of the International Labour Organisation,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Fifty-sixth Session on 2 June 1971, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to protection against hazards arising from benzene, which is the sixth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention, adopts this twenty-third day of June of the year one thousand nine hundred and seventy-one the following Convention, which may be cited as the Benzene Convention, 1971:

Article 1

This Convention applies to all activities involving exposure of workers to—

a) the aromatic hydrocarbon benzene C_6H_6 , hereinafter referred to as "benzene";

b) products the benzene content of which exceeds 1 per cent by volume, hereinafter referred to as "products containing benzene".

Article 2

1. Whenever harmless or less harmful substitute products are available, they shall be used instead of benzene or products containing benzene.

2. Paragraph 1 of this Article does not apply to—

a) the production of benzene;

b) the use of benzene for chemical synthesis;

c) the use of benzene in motor fuel;

d) analytical or research work carried out in laboratories.

3 artikla

1. Maan asianomainen viranomainen voi sallia tilapäisiä poikkeuksia tämän yleissopimuksen 1 artiklan b kohdassa määrätystä prosenttiluvusta ja 2 artiklan 1 momentin määräyksistä niillä ehdoilla ja niissä aikarajoissa, jotka on määrätty sen jälkeen kun on kuultu asianomaisia edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, mikäli sellaisia on.

2. Tällaisessa tapauksessa tulee asianomaisen jäsenvaltion ilmoittaa Kansainvälisen työjärjestön perussäännön 22 artiklan mukaan annettavassa, tämän sopimuksen soveltamista koskevassa raportissaan, mikä on sen lainsäädännön ja käytännön tilanne näiden poikkeusten osalta ja mitä editystä on tapahtunut sopimuksen määräysten täydelliseksi soveltamiseksi.

3. Kun on kulunut kolme vuotta siitä kun tämä yleissopimus ensimmäisen kerran tuli voimaan, tulee Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston antaa konferenssille erityinen selonteko, joka koskee tämän artiklan 1 ja 2 momenttien soveltamista ja sisältää hallintoneuvoston sopiviksi katsomat ehdotukset tässä asiassa suoritettavista jatkotoimenpiteistä.

4 artikla

1. Bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden käyttö on kiellettävä tietyissä, kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltävissä työprosesseissa.

2. Tämän kiellon tulee koskea ainakin bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden käyttöä liuottimena tai ohentimena, paitsi milloin prosessi tapahtuu suljetussa tilassa tai kun käytetään muita yhtä turvallisia työmenetelmiä.

5 artikla

On ryhdyttävä työterveydellisiin ja teknisiin toimenpiteisiin niiden työntekijöiden tehokkaaksi suojelemiseksi, jotka joutuvat alttiiksi bentseenille tai bentseenipitoisille aineille.

6 artikla

1. Tiloissa joissa valmistetaan, käsitellään tai käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita, on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, että estetäisiin bentseenihöyryn leviäminen työpaikan ilmaan.

Article 3

1. The competent authority in a country may permit temporary derogations from the percentage laid down in Article 1, subparagraph b), and from the provisions of Article 2, paragraph 1, of this Convention under conditions and within limits of time to be determined after consultation with the most representative organisations of employers and workers concerned, where such exist.

2. In such case the Member in question shall indicate in its reports on the application of this Convention submitted under Article 22 of the Constitution of the International Labour Organisation the position of its law and practice as regards the derogations and any progress made towards complete application of the terms of the Convention.

3. At the expiration of three years from the date on which this Convention first entered into force, the Governing Body of the International Labour Office shall submit to the Conference a special report concerning the application of paragraphs 1 and 2 of this Article and containing such proposals as it may think appropriate for further action in regard to the matter.

Article 4

1. The use of benzene and of products containing benzene shall be prohibited in certain work processes to be specified by national laws or regulations.

2. This prohibition shall at least include the use of benzene and of products containing benzene as a solvent or diluent, except where the process is carried out in an enclosed system or where there are other equally safe methods of work.

Article 5

Occupational hygiene and technical measures shall be taken to ensure effective protection of workers exposed to benzene or to products containing benzene.

Article 6

1. In premises where benzene or products containing benzene are manufactured, handled or used, all necessary measures shall be taken to prevent the escape of benzene vapour into the air of places of employment.

2. Milloin työntekijät ovat työssään alttiina bentseenille tai bentseenipitoisille aineille, tulee työnantajan huolehtia siitä, että työpaikan ilman bentseenipitoisuus ei ylitä enimmäispitoisuutta, jonka asianomainen viranomainen on määrännyt sellaiseksi, että pitoisuuden kattoarvo ei ylitä 25 ppm/(80 mg/m³).

3. Asianomaisen viranomaisen on annettava ohjeita työpaikkojen ilman bentseenipitoisuuden mittaamistavasta.

7 artikla

1. Bentseenin tai bentseenipitoisten aineiden käyttöä edellyttävät työprosessit on mikäli mahdollista suoritettava suljetussa tilassa.

2. Milloin työprosesseja ei voida suorittaa suljetussa tilassa, on ne työpaikat joissa käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita varustettava tehokkailla laitteilla, jotka poistavat bentseenihöyryn siinä määrin kuin on tarpeen työntekijäin terveyden suojelemiseksi.

8 artikla

1. Työntekijät, joiden iho saattaa joutua kosketukseen nestemäisen bentseenin tai bentseenipitoisten nesteiden kanssa, on varustettava sopivilla henkilökohtaisilla suojavälineillä bentseenin ihon läpi imeytymisvaaran ehkäisemiseksi.

2. Työntekijät, jotka erityisyistä saattavat joutua alttiiksi työpaikoilla bentseenipitoiselle ilmalle, jonka pitoisuus ylittää tämän yleissopimuksen 6 artiklan 2 momentissa mainitun enimmäispitoisuuden, on varustettava sopivilla henkilökohtaisilla suojavälineillä bentseenihöyryn sisäänhengittämistä vastaan ehkäisemiseksi. Altistuksen kestoaikaa on mahdollisuuksien mukaan rajoitettava.

9 artikla

1. Työntekijät, joiden on suoritettava työprosesseja, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille, tulee saat-
taa

a) ennen työhönottoa perusteelliseen lääkärintarkastukseen, jolla selvitetään työhön soveltuvuus ja johon sisältyy verentutkimus;

2. Where workers are exposed to benzene or to products containing benzene, the employer shall ensure that the concentration of benzene in the air of the places of employment does not exceed a maximum which shall be fixed by the competent authority at a level not exceeding a ceiling value of 25 parts per million (80 mg/m³).

3. The competent authority shall issue directions on carrying out the measurement of the concentration of benzene in the air of places of employment.

Article 7

1. Work processes involving the use of benzene or of products containing benzene shall as far as practicable be carried out in an enclosed system.

2. Where it is not practicable for the work processes to be carried out in an enclosed system, places of work in which benzene or products containing benzene are used shall be equipped with effective means to ensure the removal of benzene vapour to the extent necessary for the protection of the health of the workers.

Article 8

1. Workers who may have skin contact with liquid benzene or liquid products containing benzene shall be provided with adequate means of personal protection against the risk of absorbing benzene through the skin.

2. Workers who for special reasons may be exposed to concentrations of benzene in the air of places of employment which exceed the maximum referred to in Article 6, paragraph 2, of this Convention shall be provided with adequate means of personal protection against the risk of inhaling benzene vapour. The duration of exposure shall be limited as far as possible.

Article 9

1. Workers who are to be employed in work processes involving exposure to benzene or to products containing benzene shall undergo—

a) a thorough pre-employment medical examination for fitness for employment which shall include a blood-test;

b) määräaikaistarkastuksiin, joihin sisältyy biologisia kokeita, mm. verentutkimus, ja joita suoritetaan kansallisessa lainsäädännössä määrättävin väliajoin.

2. Kuultuaan asianomaisia edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, mikäli niitä on, voi kunkin maan asianomainen viranomainen myöntää poikkeuksia tämän artiklan 1 momentin velvoituksista määrättyjen työntekijäryhmien osalta.

10 artikla

1. Tämän yleissopimuksen 9 artiklan 1 momentissa tarkoitetut lääkärintarkastukset on

a) suoritettava asianomaisen viranomaisen hyväksymän ammattitaitoisen lääkärin vastuulla ja, jos on tarpeen, pätevää laboratoriota apuna käyttäen;

b) todistettava suoritetuksi asianmukaisella todistuksella.

2. Lääkärintarkastukset eivät saa aiheuttaa kustannuksia työntekijälle.

11 artikla

1. Naisia, jotka ovat lääketieteellisesti todetussa raskauden tilassa, ja imettäviä äitejä alkoon pidettävässä työssä prosesseissa, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille.

2. 18 vuotta nuorempia henkilöitä alkoon pidettävässä työssä prosesseissa, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille. Tätä kieltoa ei kuitenkaan tarvitse soveltaa koulutusta saaviin nuoriin henkilöihin, jos he ovat asianmukaisessa teknisessä ja lääkärin valvonnassa.

12 artikla

Sanan "bentseeniä" ja tarvittavien vaaranmerkkien tulee olla selvästi näkyvissä jokaisen bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita sisältävän säiliön päällä.

13 artikla

Kunkin jäsenvaltion tulee tarpeellisin toimenpitein varmistaa, että jokainen bentseenille tai bentseenipitoisille aineille altistettu työntekijä saa asianmukaiset ohjeet siitä, miten hänen on meneteltävä suojatakseen terveytensä ja välttää tapaturmilta sekä silloin kun myrkytysoireita ilmaantuu.

b) periodic re-examinations, which shall include biological tests including a blood-test, at intervals fixed by national laws or regulations.

2. The competent authority in a country may, after consultation with the most representative organisations of employers and workers concerned, where such exist, permit exceptions from the obligations of paragraph 1 of this Article in respect of specified categories of workers.

Article 10

1. The medical examinations provided for in Article 9, paragraph 1, of this Convention shall be—

a) carried out under the responsibility of a qualified physician, approved by the competent authority, and with the assistance, as appropriate, of a competent laboratory;

b) certified in an appropriate manner.

2. These medical examinations shall not involve the workers in any expense.

Article 11

1. Women medically certified as pregnant, and nursing mothers, shall not be employed in work processes involving exposure to benzene or products containing benzene.

2. Young persons under 18 years of age shall not be employed in work processes involving exposure to benzene or products containing benzene: Provided that this prohibition need not apply to young persons undergoing education or training who are under adequate technical and medical supervision.

Article 12

The word "Benzene" and the necessary danger symbols shall be clearly visible on any container holding benzene or products containing benzene.

Article 13

Each Member shall take appropriate steps to provide that any worker exposed to benzene or products containing benzene receives appropriate instructions on measures to safeguard health and prevent accidents, as well as on the appropriate action if there is any evidence of poisoning.

14 artikla

Kunkin tämän yleissopimuksen ratifioivan jäsenvaltion tulee

a) lainsäädännön avulla tai muuta maan käytännön ja olosuhteiden mukaista menettelyä käyttäen ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tämän yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi;

b) maassa vallitsevan käytännön mukaisesti määrätä se henkilö tai ne henkilöt, jotka ovat vastuussa tämän sopimuksen määräysten soveltamisesta;

c) sitoutua perustamaan sopiva tarkastuselin valvomaan tämän yleissopimuksen määräysten soveltamista tai varmistua siitä, että asianmukaista tarkastusta suoritetaan.

15 artikla

Tämän yleissopimuksen viralliset ratifiointit on lähetettävä Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajalle rekisteröitäväksi.

16 artikla

1. Tämä yleissopimus sitoo vain niitä Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioita, joiden ratifiointit pääjohtaja on rekisteröinyt.

2. Tämä yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin pääjohtaja on rekisteröinyt kahden jäsenvaltion ratifiointit.

3. Sen jälkeen tämä yleissopimus tulee voimaan kunkin jäsenvaltion osalta 12 kuukauden kuluttua siitä päivästä, jolloin sen ratifiointi on rekisteröity.

17 artikla

1. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio voi kymmenen vuoden kuluttua siitä päivästä, jolloin sopimus ensiksi tuli voimaan, sanoa sen irti kirjelmällä, joka lähetetään Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan rekisteröitäväksi. Irtisanominen ei tule voimaan ennen kuin vuoden kuluttua sen rekisteröimisestä.

2. Tämän yleissopimuksen ratifioinut jäsenvaltio, joka ei vuoden kuluessa edellisessä momentissa mainitun kymmenen vuoden määräajan päättymisestä käytä tässä artiklassa mää-

Article 14

Each Member which ratifies this Convention—

a) shall, by laws or regulations or any other method consistent with national practice and conditions, take such steps as may be necessary to give effect to the provisions of this Convention;

b) shall, in accordance with national practice, specify the person or persons on whom the obligation of compliance with the provisions of this Convention rests;

c) undertakes to provide appropriate inspection services for the purpose of supervising the application of the provisions of this Convention, or to satisfy itself that appropriate inspection is carried out.

Article 15

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 16

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organisation whose ratifications have been registered with the Director-General.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification has been registered.

Article 17

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding para-

rättyä irtisanomisoikeutta, on sidottu sopimukseen uudeksi kymmenvuotiskaudeksi ja voi sen jälkeen tässä artiklassa määrätyn ehdoin sanoa irti sopimuksen kunkin kymmenvuotiskauden päätyttyä.

18 artikla

1. Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava Kansainvälisen työjärjestön jäsenvaltioille tieto kaikista järjestön jäsenvaltioiden hänelle ilmoittamista ratifioinneista ja irtisanomisista.

2. Ilmoittaessaan järjestön jäsenvaltioille toisen hänelle ilmoitetun ratifioinnin rekisteröimisestä pääjohtajan on kiinnitettävä jäsenvaltioiden huomio yleissopimuksen voimaantulopäivään.

19 artikla

Kansainvälisen työtoimiston pääjohtajan on annettava kaikista edellisten artiklojen mukaisesti rekisteröimistään ratifioinneista ja irtisanomisista Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille täydelliset tiedot Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaista rekisteröintiä varten.

20 artikla

Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston on, milloin se katsoo tarpeelliseksi, annettava yleiselle konferenssille tämän yleissopimuksen soveltamista koskeva selostus sekä tutkittava, onko aihetta otta konferenssin työjärjestykseen kysymys sopimuksen täydellisestä tai osittaisesta muuttamisesta.

21 artikla

1. Mikäli konferenssi hyväksyy uuden yleissopimuksen, joka kokonaan tai osittain muuttaa tämän yleissopimuksen, eikä uusi yleissopimus määrää toisin, niin

a) kun jäsenvaltio ratifioi uuden muutetun yleissopimuksen, aiheutuu tästä välittömästi *ipso jure* tämän yleissopimuksen irtisanominen 17 artiklan määräyksistä riippumatta, kun uusi muutettu yleissopimus tulee voimaan;

graph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 18

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organisation of the registration of all ratifications and denunciations communicated to him by the Members of the Organisation.

2. When notifying the Members of the Organisation of the registration of the second ratification communicated to him, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organisation to the date upon which the Convention will come into force.

Article 19

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by him in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 20

At such times as it may consider necessary the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 21

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides—

a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall *ipso jure* involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 17 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

b) sen jälkeen kun uusi muutettu yleissopimus on tullut voimaan, eivät jäsenvaltiot enää voi ratifioida tätä yleissopimusta.

2. Tämä yleissopimus jää kuitenkin nykyisen muotoisena ja sisältöisenä voimaan niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat sen ratifioineet, mutta eivät ole ratifioineet muutettua yleissopimusta.

22 artikla

Tämän yleissopimuksen englannin- ja ranskankieliset tekstit ovat kumpikin yhtä todistusvoimaiset.

b) as from the date when the new revising Convention comes into force this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 22

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

Suositus (n:o 144), joka koskee suojelua bentseenimyrkytysvaaroilta

Kansainvälisen työjärjestön yleinen konferenssi,

aloitettuaan Kansainvälisen työtoimiston hallintoneuvoston kokoonkutsumana Genevessä 2 päivänä kesäkuuta 1971 56. istuntokautensa, hyväksyttyään bentseenisopimuksen, 1971, päätettyään hyväksyä eräitä bentseenivaaroilta suojelua koskevia ehdotuksia, mikä kysymys on kuudentena kohtana istuntokauden päiväjärjestyksessä,

päätettyään, että nämä ehdotukset laaditaan suosituksen muotoon,

hyväksyy tänä 23 päivänä kesäkuuta 1971 seuraavan suosituksen, jonka nimenä on "Bentseenisuositus, 1971":

I. Soveltamisala

1. Tämä suositus koskee kaikkia toimintoja, joissa työntekijät joutuvat alttiiksi

a) aromaattiselle hiilivedylle, bentseenille C_6H_6 , jota seuraavassa kutsutaan "bentseeniksi";

b) aineille, joiden bentseenipitoisuus ylittää yhden tilavuusprosentin ja joita seuraavassa kutsutaan "bentseenipitoisiksi aineiksi"; bentseenipitoisuus on määriteltävä alan kansainvälisten järjestöjen suosittelemilla analyytisillä menetelmillä.

2. Tämän suosituksen 1 momentin määräykset eivät saa olla esteenä sille, että niidenkin aineiden bentseenipitoisuutta, joita ei tarkoiteta 1 b kohdassa, asteittain vähennetään siinä määrin kuin mahdollista, silloin kun se on tarpeen työntekijäin terveyden suojelemiseksi.

II. Bentseenin käytön rajoitukset

3. (1) Milloin on saatavissa vaarattomia tai vaarattomampia bentseeniä korvaavia aineita, on niitä käytettävä bentseenin tai bentseenipitoisten aineiden sijasta.

(2) Tämän momentin 1 kohta ei koske

a) bentseenin valmistusta;

b) bentseenin käyttöä kemiallisissa synteesseissä;

c) bentseenin käyttöä moottorin polttoaineissa;

d) laboratorioissa suoritettavia analyyseja tai tutkimuksia.

4. (1) Bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden käyttö on kiellettävä tietyissä, kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltävissä työprosesseissa.

(2) Tämän kiellon tulee koskea ainakin bentseenin ja bentseenipitoisten aineiden käyttöä liuottimena tai ohentimena, paitsi milloin prosessi tapahtuu suljetussa tilassa tai kun käytetään muita yhtä turvallisia työmenetelmiä.

5. Tiettyjen kansallisessa lainsäädännössä tarkemmin määriteltävien bentseenipitoisten teollisuustuotteiden (esim. maalit, lakat, kitit, liimat, liima-aineet, musteet, erilaiset luokset) myynti on kiellettävä asianomaisen viranomaisen määräämissä tapauksissa.

III. Vaarojen tekninen torjunta ja työterveys

6. (1) On ryhdyttävä työterveydellisiin ja teknisiin toimenpiteisiin niiden työntekijäin tehokkaaksi suojelemiseksi, jotka joutuvat alttiiksi bentseenille tai bentseenipitoisille aineille.

(2) Tämän suosituksen 1 momentin määräykset eivät saa olla esteenä sille, että tällaisiin toimenpiteisiin ryhdytään myös silloin kun työntekijät ovat alttiina aineille, joiden bentseenipitoisuus on alempi kuin yksi tilavuusprosentti, mikäli se on tarpeen työpaikan ilman bentseenipitoisuuden pysyttämiseksi asianomaisen viranomaisen määräämän enimmäispitoisuuden alapuolella.

7. (1) Tiloissa, joissa bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita valmistetaan, käsitellään tai käytetään, on ryhdyttävä kaikkiin tarpeelli-

siin toimenpiteisiin, joilla voidaan estää bentseenihöyryjen leviäminen työpaikan ilmaan.

(2) Milloin työntekijät ovat työssään alttiina bentseenille tai bentseenipitoisille aineille, tulee työnantajan huolehtia siitä, että työpaikan ilman bentseenipitoisuus ei ylitä enimmäispitoisuutta, jonka asianomainen viranomainen on määrännyt sellaiseksi, että pitoisuuden kattoarvo ei ylitä 25 ppm (80 mg/m³).

3. Tämän momentin (2) kohdassa tarkoitettua enimmäispitoisuutta on alennettava niin pian kuin mahdollista, jos lääketieteellisesti osoitetaan sen olevan toivottavaa.

(4) Asianomaisen viranomaisen on annettava ohjeita työpaikkojen ilman bentseenipitoisuuden mittaamisesta.

8. (1) Bentseenin tai bentseenipitoisten aineiden käyttöä edellyttävät työprosessit on mikäli mahdollista suoritettava suljetussa tilassa.

(2) Milloin työprosesseja ei voida suorittaa suljetussa tilassa, on ne työpaikat, joissa käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita, varustettava tehokkailla laitteilla, jotka poistavat bentseenihöyryn siinä määrin kuin on tarpeen työntekijäin terveyden suojelemiseksi.

(3) On huolehdittava siitä, etteivät neste-mäistä bentseeniä tai bentseenihöyryä sisältävät jätteet aiheuta vaaraa työntekijäin terveydelle.

9. (1) Työntekijät, joiden iho saattaa joutua kosketukseen nestemäisen bentseenin tai bentseenipitoisten nesteiden kanssa, on varustettava sopivilla henkilökohtaisilla suojavälineillä bentseenin ihon läpi imeytymisvaaran ehkäisemiseksi.

(2) Ne työntekijät jotka erityisyyden vuoksi saattavat joutua alttiiksi työpaikan ilmassa olevalle bentseenille, jonka pitoisuus ylittää 7 momentissa tarkoitetun enimmäisarvon, on varustettava sopivilla henkilökohtaisilla suojavälineillä bentseenihöyryn sisäänhengitysvaaran ehkäisemiseksi. Altistuksen kestoaikaa on mahdollisuuksien mukaan rajoitettava.

10. Jokaisen bentseenille tai bentseenipitoisille aineille alttiina olevan työntekijän tulee käyttää sopivia työvaatteita.

11. Työntekijöitä on kiellettävä käyttämästä bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita käsiensä tai työvaatteidensa puhdistamiseen.

12. Ruokatavaroita ei saa tuoda tiloihin tai syödä tiloissa, joissa valmistetaan, käsitellään tai käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita. Samoin on tupakointi kiellettävä mainituissa tiloissa.

3. Bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita valmistavissa, käsittelevissä tai käyttävissä yrityksissä tulee työnantajan ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin toimenpiteisiin, että työntekijöiden käytettävissä olisi

a) sopivasti sijoitettuja ja hyvässä kunnossa pidettyjä peseytymistiloja riittävästi;

b) tarkoituksenmukaiset ruokailutilat, ellei heille ole järjestetty muualla sopivaa ruokailumahdollisuutta;

c) vaatteiden vaihtoa varten pukeutumishuoneet tai muita sopivia tiloja, joissa he voivat säilyttää työvaatteensa erillään muista vaateistaan.

14. (1) Työnantajan tulee hankkia, puhdistaa ja pitää jatkuvasti hyvässä kunnossa tämän suosituksen 9 momentissa mainitut henkilökohtaiset suojavälineet ja 10 momentissa mainitut työvaatteet.

(2) Asianomaisten työntekijöiden tulee käyttää näitä henkilökohtaisia suojavälineitä ja työvaatteita ja pitää niistä hyvää huolta.

IV. Lääketieteelliset toimenpiteet

15. (1) Työntekijät, joiden on suoritettava työprosesseja, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille, tulee saattaa

a) ennen työhönottoa perusteelliseen lääkärintarkastukseen, jolla selvitetään työhön soveltuvuus ja johon sisältyy verentutkimus;

b) biologisia kokeita, mm. verentutkimuksen, sisältäviin määräaikaistutkimuksiin, joita suoritetaan kansallisessa lainsäädännössä määrättävin ei kuitenkaan vuotta pitemmin väliajoin.

(2) Kuultuaan asianomaisia edustavimpia työnantaja- ja työntekijäjärjestöjä, mikäli niitä on, voi kunkin maan asianomainen viranomainen sallia tehtävän poikkeuksia tämän momentin (1) kohdan määräyksistä määrättyjen työntekijäryhmien osalta.

16. Lääkärintarkastusten yhteydessä on asianomaisille työntekijöille annettava kirjalliset ohjeet terveyttä uhkaavien bentseenivaarojen torjuntatoimenpiteistä.

17. Tämän suosituksen 15 momentin (1) kohdassa tarkoitetut lääkärintarkastukset on

a) suoritettava asianomaisen viranomaisen hyväksymän ammattitaitoisen lääkärin vastuulla ja, jos on tarpeen, pätevää laboratoriota apuna käyttäen;

b) on todistettava suoritetuiksi asianmukaisella todistuksella.

18. Lääkärintarkastukset on suoritettava työaikana eivätkä ne saa aiheuttaa työntekijöille kustannuksia.

19. Naisia, jotka ovat lääketieteellisesti todetussa raskauden tilassa, ja imettäviä äitejä älköön pidettävä työssä prosesseissa, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille.

20. 18 vuotta nuorempia henkilöitä älköön pidettävä työssä prosesseissa, joihin sisältyy altistumista bentseenille tai bentseenipitoisille aineille, paitsi jos heille annetaan opetusta tai koulutusta ja jos he ovat asianmukaisessa teknisessä valvonnassa ja lääkärin valvonnassa.

V. Säiliöt

21. (1) Sanan "bentseeniä" ja tarvittavien vaaranmerkkien tulee olla selvästi näkyvissä jokaisen bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita sisältävän säiliön päällä.

(2) Samoin on ilmoitettava tällaisiin aineisiin sisältyvän bentseenin tilavuusprosentti.

(3) Tämän momentin (1) kohdassa tarkoitettujen vaaranmerkkien tulee olla kansainvälisesti tunnettuja vaaranmerkkejä.

22. Bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita älköön tuotako työpaikalle muissa kuin sopivasta aineesta valmistetuissa säiliöissä, jotka ovat riittävän lujia ja siten suunniteltuja ja rakennettuja, ettei vuotoja tai bentseenihöyryn leviämistä pääse tapahtumaan.

VI. Valistustoiminta

23. Kunkin jäsenvaltion tulee tarpeellisin toimenpitein varmistaa, että jokainen bentsee-

nille tai bentseenipitoisille aineille altistettu työntekijä saa työnantajan kustannuksella asianmukaista koulutusta ja ohjeita siitä, miten hänen on meneteltävä suojatakseen terveytensä ja välttyäkseen tapaturmilta sekä silloin kun myrkytysoireita ilmaantuu.

24. Tiloihin, joissa käytetään bentseeniä tai bentseenipitoisia aineita, on sopiville paikoille kiinnitettävä ilmoituksia, joista käy selville

a) mitä vaaroja on olemassa;

b) mihin varotoimenpiteisiin on ryhdyttävä;

c) mitä suojavälineitä on käytettävä;

d) minkälaista ensiapua on annettava äkillisissä bentseenimyrkytystapauksissa.

VII. Yleisiä määräyksiä

25. Kunkin jäsenvaltion tulee

a) lainsäädännön avulla tai muuta maan käytännön ja olosuhteiden mukaista menettelyä käyttäen ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin tämän suosituksen määräysten täytäntöönpanemiseksi;

b) maassa vallitsevan käytännön mukaisesti määrätä se henkilö tai ne henkilöt, jotka ovat vastuussa tämän suosituksen määräysten soveltamisesta;

c) perustaa sopiva tarkastuselin valvomaan tämän suosituksen määräysten soveltamista tai varmistua siitä, että asianmukaista tarkastusta suoritetaan.

26. Kunkin maan asianomaisen viranomaisen tulee aktiivisesti edistää tutkimustyötä, jolla pyritään löytämään vaarattomia tai vaaratompia aineita bentseenin tilalle.

27. Asianomaisen viranomaisen tulee perustaa tilastojärjestelmä, jonka avulla voidaan kerätä ja vuosittain julkaista lääketieteellisesti todettuja bentseenimyrkytystapauksia koskevat tiedot.